

Afgørelser – Reg. nr.: 01101.00

**Fredningen vedrører: Idom Bakker - Delvis fredet
senere se 05060.00**

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet 31-01 1950

Fredningsnævnet 13-09-1947

Kendelser

Deklarationer

FREDNINGSNÆVNET >

IKKE FREDET

INDHOLDSFORTEGNELSE

- Kendelse af 31/1 1950 [ofn-770/48] om
ophævelse af

- Kendelse af 13/9 1947 [nævn-17/46] om
fredning af hedeområde med gravhøje

NB: Delvis fredet ved afgørelse af
30/12 1985. SE REG. NR. 05060.000

661 HOLSTEBRO

1115 III NØ

MATRIKELFORTEGNELSE

(ajour pr. 13/9 1947)

Fredningen omfatter (helt eller delvis) følgende
matrikelnumre:

6^d, 6^f, 6^g, 6^o, 12^a (~~Idum søs og vestre del~~)

Den Vestlige Del, Idum

Gældende matrikulært kortbilag: /

Se også REG. NR.: 05060.000

0.1522.00.1

Ekstrakt UDSKRIFT

REG. NR. 01101.000

af

Protokollen for Fredningsnævnet for Ringkøbing Amt.

Aar 1947, den 13. Sept. foretog Formanden paa Dommerkontoret i Holstebro
J. Nr. 17—1946 Spørgsmaal om Fredning af Hedearealer med
Oldtidshøje i Idom Sogn (»Idom Bakker«).

Der afsagdes saalydende ved Omsendelse vedtagen

Kendelse:

Umiddelbart syd for Idom By, dels nord for og dels syd for Hovedvejen Holstebro—Ulfborg, ligger et betydeligt Antal Gravhøje, nemlig henholdsvis 5 og 22, overvejende samlet i Grupper og paa 3 nær alle beliggende i Hede.

Under Henvisning til Højenes smukke Beliggenhed og til, at de fleste af dem er synlige fra Hovedvejen, har Naturfredningsraadet ved Skrivelse af 11. Sept. 1946 overfor Nævnet rejst Spørgsmaal om Fredning af det paagældende Omraade, saaledes at dette bevares i Naturtilstand, og Udsigten dertil fra Hovedvejen sikres.

Raadets Begæring er tiltraadt af Nationalmuseet, som derhos har stillet Restaurering af Højene i Udsigt.

I et den 3. Juni 1947 afholdt Møde paa Aastedet har Nævnet besigtiget Forholdene og forhandlet med Parterne. Det har ikke været muligt at opnaa nogen frivillig Ordning, idet Ejerne enten modsatte sig Fredningen eller dog fremsatte Erstatningskrav, som Nævnet fandt uantagelige.

Nævnet anser i og for sig Bevarelsen af alle de af Raadets Forslag omfattede Hedearealer for at have væsentlig Betydning for Almenheden. Dette gælder baade Omraadet nord for Hovedvejen og — navnlig af Hensyn til den imponerende Udsigt fra den mod Syd gaaende Sognevej, — det langt større Omraade Syd for denne. Da imidlertid Fredningen i det foreslaaede Omfang ikke vil kunne gennemføres uden meget betydelige økonomiske Ofre, finder Nævnet det rettest, at Sagen for saa vidt angaar den syd for Hovedvejen liggende Del af Omraadet stilles i Bero, indtil ændrede Prisforhold med Hensyn til Hedearealerne maatte gøre Fredningens Gennemførelse økonomisk forsvarlig. Der ses ej heller at være forbundet nogen væsentlig Fare for, at Muligheden for Omraadets Fredning vil forspildes ved Sagens Udsættelse, da der ikke skønnes at være Grund til at befrygte nogen Ændring af de bestaaende Forhold.

Nævnet finder herefter, at Fredningen foreløbig bør begrænses til Omraadet nord for Hovedvejen. Det Omraade, som herefter undergives Naturfredning, er de paa vedhæftede Kort med rød Farve indtegnede Arealer af følgende Ejendomme, alle af Idom Sogns vestre Del:

Af Matr. Nr. 6 g tilhørende Sognefoged Martin Pedersen: den østligste ikke opdyrkede Del.

Af Matr. Nr. 6 f tilhørende samme: Den øst for Sognevejen til Idom liggende Del.

Hele Matr. Nr. 6 o tilhørende Murer Niels Chr. Mortensen.

Af Matr. Nr. 6 d tilhørende Jens Andreas Pedersen: den østligste Del af Skraaningen, som grænser op til Matr. Nr. 6 f og 6 g.

OPHÆVET

... Af Matr. Nr. 12 a tilhørende Karl Skarregaard: den nord for Hovedvejen beliggende Del.

Denne Fastlæggelse af Fredningsomraadet er paa alle væsentlige Punkter i Overensstemmelse med Naturfredningsraadets Forslag.

Ogsaa med Hensyn til Fredningens Indhold findes Raadets Begæring at kunne lægges til Grund, og der fastsættes herefter følgende Bestemmelser for Fredningsomraadet:

Ingen af Arealerne maa opdyrkes, tilplantes eller bebygges, ej heller Skure eller Boder rejses, ligesom der ej heller iøvrigt maa anbringes Ting eller Indretninger, der kan virke skæmmende, og der maa ikke ske Afbrænding af Lyng, Gravning efter Grus eller lignende, hvorimod der ikke bør ske nogen Indskrænkning i Ejerens Ret til Skæring af Lyngtørv. Plantede eller selvsaaede Naaletræer vil ved de respektive Ejeres Foranstaltning være at fjerne inden den 1. Jan. 1953.

For saa vidt angaar Matr. Nr. 12 a, der er opdyrket, skal dog fortsat Opdyrkning være tilladt i det hidtidige Omfang. Det samme skal gælde med Hensyn til den allerede opdyrkede Del af Matr. Nr. 6 o, hvorhos det skal være Ejeren af sidstnævnte Matr. Nr. tilladt ogsaa at opdyrke den hidtil uopdyrkede tildels græsklædte Jordstrimmel mellem Hovedvejen og Skraeningen paa Matr. Nr. 6 f.

Der gives Offentligheden Adgang til fri Færdsel til Fods over de af Fredningen omfattede udyrkede Arealer.

Den Lodsejerne tilkommende Erstatning i Anledning af de ved Fredningsbestemmelserne skete Indskrænkninger i deres Adgang til Udnyttelse af Arealerne, findes efter Omfanget af disse Indskrænkninger og under Hensyn til Arealernes Salgsværdi at burde bestemmes til 100 Kr. pr. ha, saaledes at de endelige Erstatningsbeløb vil være at beregne paa Grundlag af en ved Nævnets Foranstaltning foretagen Opmaaling, og derefter at fastsætte ved en af Nævnet afsagt Tillægskendelse.

Erstatningerne udredes med Halvdelen af Statskassen og Halvdelen af Ringkøbing Amtsfond. Beløbene, der vil være at forrente med 4 pCt. aarlig fra nærværende Kendelses Afsigelse at regne, findes uden Afkortning at burde tilfalde Ejerne, hvorved bemærkes, at ingen Panthaver i de af Fredningen berørte Ejendomme har ladet møde eller nedlagt Paastande under Sagen, bortset fra Jydsk Husmandskreditforening som Panthaver i Matr. Nr. 6 o, for hvilken Ejendom den skete Indskrænkning i Ejendomsretten skønnes uden enhver Betydning for Pantesikkerheden.

Nærværende Kendelse vil efter Afsigelsen af den ovennævnte Tillægskendelse i Medfør af Lovens § 19, Stk. 3, være at forelægge for Overfredningsnævnet.

Thi bestemmes:

De paa vedhæftede Kort indtegnede Arealer af Matr. Nr. 6 d, 6 f, 6 g, 6 o og 12 a Idom Sogns vestre Del undergives Naturfredning med det ovenfor omhandlede Indhold og imod Udredelse af de ovenfor fastsatte Erstatninger.

H. Richter.

Søren Kjærgaard.

Jacob Bjerre.

Saaledes passeret.

H. Richter.

Udskriftens Rigtighed bekræftes.

Dommeren i Holstebro m. v. den 13. September 1947.

Tilstilles Fredningsregisteret, Statsministeriet, København, idet bemærkes, at Sagen herfra vil blive forelagt Overfredningsnævnet til Godkendelse efter Lovens § 19, Stk. 3.

, den 17.9.1947.

OVERFREDNINGSNÆVNET >

U D S K R I F T

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

Aar 1950, den 31. januar, afsagde overfredningsnævnet paa grundlag af mundtlig og skriftlig votering følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 770/48 vedrørende fredning af hedearealer i Idom sogn.

Den af fredningsnævnet for Kingebing amt den 13. september 1947 afsagte kendelse er saalydende:

"Umiddelbart syd for Idom By, dels nord for og dels syd for Hovedvejen Holstebro-Ulfborg, ligger et betydeligt Antal Gravhøje, nemlig henholdsvis 5 og 22, overvejende samlet i Grupper og paa 3 nær alle beliggende i Hede.

Under Henvisning til Højenes smukke Beliggenhed og til, at de fleste af dem er synlige fra Hovedvejen, har Naturfredningsraadet ved Skrivelse af 11. Sept. 1946 overfor Nævnet rejst Spørgsmaal om Fredning af det paagældende Omraade, saaledes at dette bevares i Naturlilstand, og Udsigten dertil fra Hovedvejen sikres.

Raadets Begæring er tiltraadt af Nationalmuseet, som derhos har stillet Restaurering af Højene i Udsigt.

I et den 3. Juni 1947 afholdt Møde paa Aastedet har Nævnet besigtiget Forholdene og forhandlet med Parterne. Det har ikke været muligt at opnaa nogen frivillig Ordning, idet Ejerne enten modsatte sig Fredningen eller dog fremsatte Erstatningskrav, som Nævnet fandt uantagelige.

Nævnet anser i og for sig Bevarelsen af alle af Raadets Forslag omfattede Hedearealer for at have væsentlig Betydning for Almenheden.

Dette gælder baade Omraadet nord for Hovedvejen og - navnlig af Hensyn til den imponerende Udsigt fra den mod Syd gaaende Sognevej - det langt større Omraade Syd for denne. Da imidlertid Fredningen i det foreslaaede Omfang ikke vil kunne gennemføres uden meget betydelige økonomiske Ofre, finder Nævnet det rettest, at Sagen for saa vidt angaar den syd for Hovedvejen liggende Del af Omraadet stilles i Bero, indtil ændrede Prisforhold med Hensyn til Hedearealerne maatte gøre Fredningens Gennemførelse økonomisk forsvarlig. Der ses ej heller at være forbundet nogen væsentlig Fare for, at Muligheden for Omraadets Fredning vil forspildes ved Sagens Udsættelse, da der ikke skønnes at være Grund til at befrygte nogen Ændring af de bestaaende Forhold.

Nævnet finder herefter, at Fredningen foreløbig bør begrænses til Omraadet nord for Hovedvejen. Det Omraade, som herefter undergives Naturfredning, er de paa vedhæftede Kort med rød Farve indtegnede Area-ler af følgende Ejendomme, alle af Idom Sogns vestre Del:

Af Matr. Nr. 6g tilhørende Sognefoged Martin Pedersen: den østligste ikke opdyrkede Del.

Af Matr. Nr. 6f tilhørende samme: Den øst for Sognevejen til Idom liggende Del.

Hele Matr. Nr. 6g tilhørende Murer Niels Chr. Mørtensen.

Af Matr. Nr. 6d tilhørende Jens Andreas Pedersen: den østligste Del af Skraaning, som grænser op til Matr. Nr. 6f og 6g.

Af Matr. Nr. 12a tilhørende Karl Skarregaard: den nord for Hovedvejen beliggende Del.

Denne Fastlæggelse af Fredningsomraadet er paa alle væsentlige Punkter i Overensstemmelse med Naturfredningsraadets Forslag.

Ogsaa med Hensyn til Fredningens Indhold findes Raadets Begæring at kunne lægges til Grund, og der fastsættes herefter følgende Bestemmelser for Fredningsomraadet:

Ingen af Arealerne maa opdyrkes, tilplantes eller bebygges, ej heller Skure eller Boder rejses, ligesom der ej heller iøvrigt maa an-

bringes Ting eller Indretninger, der kan virke skæmmende, og der maa ikke ske Afbrænding af Lyng, Gravning efter Grus eller lignende, hvori- mod der ikke bør ske nogen Indskrænkning i Ejersens Ret til Skæring af Lyngtorv. Plantede eller selvsaaede Naaletræer vil ved de respektive Ejerses Foranstaltning være at fjerne inden den 1. Jan. 1953.

For saa vidt angaar Matr. Nr. 12a, der er opdyrket, skal dog fort- sat Opdyrkning være tilladt i det hidtidige Omfang. Det samme skal gælde med Hensyn til den allerede opdyrkede Del af Matr. Nr. 6o, hvorhos det skal være Ejeren af sidstnævnte Matr. Nr. tilladt ogsaa at opdyrke den hidtil uopdyrkede tildels græsklædte Jordstrimmel mellem Hovedvejen og Skraaningens paa Matr. Nr. 6f.

Der gives Offentligheden Adgang til fri Færdsel til Fods over de af Fredningen omfattede udyrkede Arealer.

Den Lodsejerne tilkommende Erstatning i Anledning af de ved Fred- ningsbestemmelserne skete Indskrænkninger i deres Adgang til Udnyttelse af Arealerne, findes efter Omfanget af disse Indskrænkninger og under Hensyn til Arealernes Salgsværdi at burde bestemmes til 100 Kr. pr. ha, saaledes at de endelige Erstatningsbeløb vil være at beregne paa Grund- lag af en ved Nævnets Foranstaltning foretagen Opmaaling, og derefter at fastsætte ved en af Nævnet afsagt Tillægskendelse.

Erstatningerne udredes med Halvdelen af Statskassen og Halvdelen af Ringkøbing Amtsfond. Beløbene, der vil være at forrente med 4 pCt. aarlig fra nærværende Kendelses Afsigelse at regne, findes uden Afkort- ning at burde tilfalde Ejerne, hvorved bemærkes, at ingen Panthaver i de af Fredningen berørte Ejendomme har ladet møde eller nedlagt Paa- stande under Sagen, bortset fra Jydsk Husmandskreditforening som Pant- haver i Matr. Nr. 6o, for hvilken Ejendom den skete Indskrænkning i Ejendomsretten skønnes uden enhver Betydning for Pantesikkerheden.

Nærværende Kendelse vil efter Afsigelsen af den ovennævnte Tillægs- kendelse i Medfør af Lovens § 19, Stk. 3, være at forelægge Overfred-

ningsnævnet."

Efter arealernes opmåling er erstatningerne fastsat ved tillægskendelse af 19. juli 1948.

Kendelsen er forelagt overfredningsnævnet i medfør af naturfredningslovens § 19, hvorhos den er indanket af Martin Pedersen, Niels Chr. Mortensen og Jens Andr. Pedersen.

Overfredningsnævnet har den 15. august 1949 besigtiget de ommeldte arealer og forhandlet med de ankende ejere og andre i sagen interesserede.

Under hensyn til, at den i kendelsen paabudte fjernelse af plantede eller selvsaaede naaletræer saavel som fremtidig friholdelse af arealet for saadan bevoksning vil medføre en uforholdsmæssig byrde for ejerne, medens fredningen, hvis saadan fjernelse og friholdelse ikke finder sted, kun vil være af ringe værdi, vedtog overfredningsnævnet at ophæve de afsagte kendelser.

T h i b e s t e m m e s . :

Den af fredningsnævnet for Ringkøbing amt den 15. september 1947 afsagte kendelse samt tillægskendelse af 19. juli 1948 vedrørende fredning af hedearealer i Idom sogn ophæves.

Udskriftens rigtighed
bekræftes.

F. Grage

overfredningsnævnets sekretær